

để gặp gỡ các nhà lãnh đạo các nước khác với mục đích tìm nguồn đầu tư từ các doanh nhân. Bà không hề trả lời bất kỳ cuộc phỏng vấn chính thức nào của các tờ báo địa phương cho đến tuần trước cuộc bầu cử. Phát biểu trong một cuộc phỏng vấn của đài phát thanh, bà nhấn mạnh rằng bà dự định sẽ giữ nguyên hầu hết các chính sách của ông Kirchner, tuy nhiên bà từ chối nêu ra bất kỳ một lỗi nhỏ nào của chồng đồng thời cũng tránh đưa ra những quan điểm về những thách thức mà bà sẽ phải đối mặt khi lên nắm quyền.

Theo nhận định của nhiều nhà phân tích, nhiệm vụ của bà Fernández khi nắm quyền tổng thống sẽ khó khăn hơn rất nhiều so với khi ông Kirchner còn đương chức. Ông Kirchner đã rất bạo dạn khi kích thích nền kinh tế trong nước bằng chính sách tiền tệ mở rộng, tăng chi tiêu công cộng, đồng thời kiểm soát giá năng lượng và thực phẩm.

Trong bài phát biểu tối hôm bầu cử, bà Fernández đã giữ một thái độ hòa giải, “mở rộng cánh tay” đối với phe đối lập cũng như đưa ra chủ trương “thống nhất xã hội làm một”. Bà đã đưa ra một vài luận điểm trong kế hoạch về chính sách, nhưng những chính sách cụ thể hơn sẽ được công bố

trong một vài tuần tới. Bà Fernández sẽ chỉ định nội các mới và có lẽ sẽ thay thế ít nhất một vài bộ trưởng trong nhiệm kỳ của chồng bà. Khẩu hiệu trong chiến dịch đầu tiên của bà là “Thay đổi mới chỉ bắt đầu”. Người dân Argentina sẽ sớm được chứng kiến những thay đổi mà nữ Tổng thống xinh đẹp của họ đang ấp ủ trong đầu.

Các nhà quan sát nhận định bà Kirchner sẽ tiếp tục duy trì các chính sách kinh tế của chồng. Với việc bỏ phiếu cho bà Kirchner, người dân Argentina đã chọn lựa sự ổn định và tính liên tục được bồi đắp từ thời ông Kirchner. Về phương diện ngoại giao, các nhà quan sát dự đoán bà Kirchner, người theo đường lối trung tả, sẽ không nghiêng hẳn về cánh tả như Venezuela, Bolivia hay Ecuador. Bà Kirchner sẽ vẫn giữ chính sách thân thiện với các quốc gia này, trong khi nỗ lực cải thiện quan hệ với Mỹ.

Tuy nhiên, con đường trước mắt của bà Kirchner không chỉ có hoa hồng. Bà sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức lớn như tỉ lệ lạm phát gia tăng và tình trạng thiếu hụt năng lượng. Một số người Argentina cũng bắt đầu có cái nhìn e ngại đối với nhà Kirchner vì cho rằng gia đình đệ nhất này đang nắm quá nhiều quyền lực ■

THAM NHŨNG Ở VENEZUELA

Hiện nay, không một người Venezuela nào phủ nhận thực tế là tham nhũng đã trở thành một thảm họa thực sự trong đất nước mình. Ngay cả người đứng đầu đất nước, Tổng thống Hugo Chavez, cũng thường xuyên nhắc tới

vấn đề này trong những bài diễn văn của mình. Tuy nhiên, thực tế này đã được phe đối lập của cái gọi là phong trào cách mạng Bolivar sử dụng để chứng tỏ sự yếu kém của “chế độ” và khẳng định rằng tình hình đang ngày càng trầm trọng hơn. Nhiều người căn

cứ vào các con số của *Corruption Perception Index (CPI)* - một cơ quan thuộc tổ chức Minh bạch quốc tế (*Transparency International - TI*) cung cấp, coi Venezuela như một trong những đất nước có tỷ lệ tham nhũng cao nhất thế giới. Trên thực tế, tổ chức này xếp Venezuela ở vị trí 138/163 (2006) và 162/179 quốc gia (2007) về mức độ tham nhũng.

Không phủ nhận hoàn toàn vấn đề, tuy nhiên chúng ta phải xem xét những thông tin này một cách cụ thể hơn. Dưới đây là những ý kiến của Gregory Wilpert, được đưa ra trong tạp chí *Extra* của Mỹ năm 2006.

Theo ông, dường như ở Mỹ Latinh, việc quy kết các chính trị gia tội tham nhũng là một trong những phương tiện hữu ích nhất để hạ thấp uy tín của họ. Bản thân Hugo Chavez đã sử dụng phương thức này để đạt được quyền lực và trở nên nổi tiếng trong đông đảo những cử tri, vốn mệt mỏi vì đất nước với nguồn dự trữ giàu lửa khổng lồ của mình vẫn ngập chìm trong nghèo đói. Vì vậy, không có gì là đáng ngạc nhiên khi phe đối lập ưa thích sử dụng những lời buộc tội như vậy với Chavez sau 8 năm nắm quyền.

Một bài báo mới đây đăng trên tạp chí *Newsweek* ("A question of Graft", 31/7/2006) khẳng định rằng Chavez "đã làm nạn dịch tham nhũng trở nên trầm trọng hơn, hạ thấp hoàn toàn uy tín của hai đảng lớn nhất trong những năm 1990". Bài báo tiếp tục đưa ra một số trường hợp tham nhũng tiêu biểu nhất và kể ra rằng CPI đã đưa Venezuela vào danh sách những quốc gia kém minh bạch nhất thế giới. Cùng một quan điểm như vậy, bài viết "New Role for a Sore Loser" đăng trong tờ *Washington Times* chỉ ra

rằng "có một sự tham nhũng phi mã trong nội bộ những bộ trưởng và cố vấn của ông Chavez". Những vấn đề như vậy cũng thường xuyên xuất hiện trong các phương tiện thông tin đại chúng về Venezuela. Quả thực, theo TI, Venezuela đứng thứ 130 trên tổng số 158 quốc gia, cách khá xa so với các nước Mỹ Latinh khác về mức độ tham nhũng. Tuy nhiên, một cuộc điều tra tỉ mỉ hơn về những thống kê này chỉ ra một hình ảnh tương đối khác về tham nhũng ở Mỹ Latinh.

Thứ nhất, chỉ số tham nhũng của TI đưa ra về một quốc gia dựa trên số liệu của các chuyên gia, các doanh nhân - phần lớn là người nước ngoài hoặc không cư trú tại bản xứ. Hình ảnh của Venezuela chủ yếu được xác định bởi các phương tiện thông tin đại chúng quốc tế và trong nước, thống nhất đa số với phe đối lập và không ngừng kết tội chính phủ Chavez về sự tham nhũng. Không có gì đáng ngạc nhiên khi CPI cũng phản ánh quan điểm này. Tệ hơn, điều này đã trở thành một vòng luẩn quẩn khi mỗi một bản báo cáo về tăng trưởng tham nhũng ở Venezuela lại làm gia tăng thêm cảm giác về tham nhũng này.

Thứ hai, có ít nhất hai phương pháp đánh giá về tham nhũng khác quan hơn, mà các phương tiện thông tin đại chúng quốc tế chưa bao giờ sử dụng; và nó chỉ ra rằng Venezuela không đứng cao hơn các quốc gia Mỹ Latinh khác bao nhiêu trong bảng xếp hạng này. Phương pháp đầu tiên, được TI sử dụng và được gọi dưới cái tên Phong vũ biểu về nạn tham nhũng toàn cầu (*Global Corruption Barometer - GCB*) và phương pháp thứ hai là Phong vũ biểu Latinh (*Latinobarometer - LB*). Cả hai phương pháp này đều đã được áp

dụng một cách khách quan trong các cuộc điều tra tương tự đối với công dân những quốc gia được điều tra.

Ví dụ, khi TI hỏi các công dân Venezuela về sự tác động của nạn tham nhũng, đã nhận được câu trả lời rằng điều này ảnh hưởng một cách rộng rãi hoặc vừa phải tới họ trong khoảng 55% thời gian, tương tự ở Colombia là 54%, Costa Rica 56%, Ecuador 57%, và xa hơn rất nhiều là Bolivia 73%, Mexico 67%. Tương tự như vậy, khi LB hỏi những người Venezuela đánh giá tỷ lệ các viên chức tham nhũng, câu trả lời là 65% tại Venezuela, thấp hơn ba điểm so với tỷ lệ trung bình của Mỹ Latinh là 68%.

Tuy nhiên, cách thức mà một quốc gia nhận thức về mức độ tham nhũng của mình có thể chịu ảnh hưởng từ các ý kiến tồn tại bên trong quốc gia đó, nơi mà các công dân có thể đánh giá cao hoặc thấp hơn sự tham nhũng khá vô căn cứ dựa trên những đặc tính riêng của quốc gia. Những câu hỏi khác như về những tiến bộ trong cuộc chiến chống tham nhũng có thể cung cấp các yếu tố so sánh khách quan hơn.

Trong trường hợp này, thăm dò của LB chỉ ra rằng Venezuela đứng vị trí thứ 3 về tổng số người dân tuyên bố có những tiến bộ trong cuộc chiến chống tham nhũng tại đất nước mình trong hai năm gần đây (42%). Chỉ có Colombia và Uruguay đạt điểm số cao hơn (45%). Thăm dò của TI đạt được những kết quả hoàn toàn khác với 72% người dân Venezuela tuyên bố nạn tham nhũng tăng “rất nhiều”

hoặc “một chút” trong vòng ba năm gần đây. Tỷ lệ này có thể so sánh với Bolivia (70%), Costa Rica (79%), Ecuador (81%) và ở Mỹ (65%).

Phương pháp đánh giá tham nhũng khách quan nhất có lẽ là khi những người được hỏi đích thân sống trong tình trạng tham nhũng suốt năm trước đó. Theo Latinobarometro, chỉ có 16% người Venezuela tuyên bố đã biết hoặc đích thân tham gia vào một hành động tham nhũng trong vòng 12 tháng qua. Tỷ lệ này thấp hơn 4 điểm so với mức trung bình của Mỹ Latinh (20%) và 11 điểm so với những con số của Venezuela vào năm 2001 (27%).

Bằng cách đặt ra một câu hỏi tương tự, (*“12 tháng vừa qua, bạn hoặc một thành viên của gia đình bạn có thực hiện hành vi hối lộ một người nào đó dưới bất kỳ hình thức nào?”*), TI chỉ nhận được câu trả lời khẳng định của 6% người được hỏi, trong khi đó Colombia cũng đạt tỷ lệ tương tự, và xa hơn nữa là Bolivia (20%), Ecuador (18%) và Mexico (31%).

Tóm lại, khi so sánh những số liệu khách quan hơn về tình trạng tham nhũng ở Venezuela với những quốc gia Mỹ Latinh khác, có thể thấy tình hình của Venezuela không nghiêm trọng hơn, thậm chí có phần còn giảm nhẹ so với các quốc gia này. Những lời kết tội của báo chí phương Tây về mức độ “tham nhũng phi mã” tại Venezuela dưới thời Chavez, vì vậy, sẽ không tránh khỏi sự xem xét lại ■

Nguồn : Venezuelanalysis.com;
<http://www.venezuelanalysis.com/>; ngày 27/9/2007.